

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ EĞİTİM-ARAŞTIRMA SAĞLIK
OCAKLARININ 1982 YILI ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Arif ÖZEL (x)
Dr. Nafiz ULUUTKU (xx)
Dr. Yüksel TİMUR (xxx)

ÖZET:

Bu çalışma, Eğitim Sağlık Ocaklarının 1982 yılı Nüfus, Ölüm hızları, ve diğer hizmetlerinin değerlendirilmesidir.

Doğurganlık hızı binde 116.7
Kaba doğum hızı binde 24.9
Bebek ölüm hızı binde 142.1
Kaba ölüm hızı binde 5.6

GİRİŞ:

İlimizde sağlık hizmetleri, 224 sayılı "Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi" hakkındaki yasaya göre yürütülmektedir. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi yurttaşların eşit koşullar ve geniş olanaklarla sağlıklarını korumak, sağlık düzeyini yükseltmek, doğuştan veya sonradan olma sakatlıkları gidermeye çalışmak, sağlık halinin devamlılığını sağlamak çabalarını kapsayan bir hizmettir. Bu hizmetler koruyucu hekimlik ili ilgili konulara özellikle önem vermekte ve tedavi edici hekimlik konularını koruyucu hekimlikle ilgili çalışmaların tamamlayıcı bir unsuru olarak kabul etmektedir. Bu hizmetin gereği gibi yürütülmesi için yeniden örgütlenen sağlık kuruluşlarının birinci basamağını da sağlık ocakları oluşturmaktadır.

Sağlık ocaklarında bölgesel olarak sunulan sağlık hizmetlerinin gereğince yürütülebilmesi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi için bölgenin, coğrafik, demografik, soyo-ekonomik ve kültürel özellikleri, sağlık sorunları ve kaynakları ile çevre

(x) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı.
(xx) Öğretim Üyesi.
(xxx) Araştırma Görevlisi.

re sağlığı koşullarının saptanarak değerlendirilmeleri gereklidir. Ancak bu değerlendirmeler sonucu yapılacak bir plan ve program dahilinde sosyalleştirilmiş sağlık hizmetleri istenilen dűzeyeye ulaştırılabilir.

Bu dűřünce ile Atatűrk ńniversitesi Tıp Fakltesi Halk sađlıđı Anabilim Dalına bađlı Eđitim-Arařtırma Sađlık Bűlgesi (E.A.S.) 5 sađlık ocađının 1982 yılı çalıřmalarını kapsayan ve 224 sayılı yasa geređince dűzenlenen ocaklardaki kayıtlara dayalı bu çalıřma raporu hazırlanmıřtır.

AMAÇ:

Eğitim araştırma sağlık ocaklarının 1982 yılı çalışmalarının değerlendirilmesi ve 1983 yılı ile daha sonraki yıllarda sunulacak hizmetlerin planlanabilmesi için gerekli verilerin toplanması amaçlanmıştır.

GENEL BİLGİLER:

A- Sağlık ocağı:

Sađlık ve Sosyal Yardım Bakanlıđı ile Atatűrk ńniversitesi Tıp Fakűltesi Dekanlıđı, fakűlte rencileri ile bakanlıđa bađlı sađlık okulları rencileri ve diđer yardımcı sađlık personelinin halk sađlıđı eđitiminde uygulama olanaklarını sađlamak, bűlgenin sađlık hizmetleri ile bu hizmetleri en yűksek dűzeyde yűrűtmek için gerekli gűrűlen arařtırmaları yapmak amacı ile bir protokol çerçevesinde iř birliđi yapmıřlardır. Eđitim-Arařtırma sađlık ocađı olarak; Bűyűkdere, Kűprűkűy, Yađan, Yastıktepe ve Yiđittařı sađlık ocađı olmak űzere 5 sađlık ocađı bu protokol kapsamına alınmıřtır.

BYBYKDERE SAĞLIK OCAĞI:

Pasinler ilçesine 11 km. uzaklıktta olup, ocak binaları kűyűn kuzeyinde 4000 m² lik bir alana kurulmuřtur. Bu alan içinde ocak binası, personel lojmanı, kűműrlűk mevcuttur, burada renci lojmanı yoktur.

Bűyűkdere sađlık ocađına bađlı 14 kűy vardır. Kűylerden 6 sına kışın ulařılamaktadır. 2 side zaman zaman kapanmaktadır. Sađlık evi olarak 1 kűyde sađlık evi vardır (alıyazı), kűylerin 6 tanesinde ilkokul vardır.

KYPRUKY SAĞLIK OCAĞI:

Kűprűkűy merkezinde olup, Erzurum-Kars karayolunun 57. kilometresinde, Pasinler İlçesine 17 km. ve Horasan'a 34 km. uzaklıktadır.

Ocak sahası içerisinde; ocak binası, personel lojmanları, renci lojmanı, kűműrlűk ve bir adet eřme bulunmaktadır. Kűprűkűy dıřında ocađa bađlı 14 kűy

vardır. Bunların 3 tanesinde sağlık evi bulunmaktadır (Esendere, Ortaklar, Buğdaylı). Köy yollarının hepsi toprak yol olup bu köylerden 8 tanesi ile yaz-kış, 4 tanesi ile sadece yazın ulaşım mümkün olmaktadır. Bu köylerin 15 tanesinde ilkokul vardır. Köprüköy merkezinde de 1 adet ortaokul vardır.

YAĞAN SAĞLIK OCAĞI:

Erzurum-Muş karayolu üzerinde Erzurum'a 62, Pasinler ilçesine 23 km. uzaklıktadır. Ocak sahası içerisinde ocak binası, personel lojmanları ve kömürlük bulunmaktadır bu ocakta öğrenci lojmanı yoktur.

Yağan dışında ocağa bağlı 16 köy bulunmaktadır bu köylerden 2 sinde sağlık evi mevcuttur (Soğuksu, Kayabaşı). Bu köylerden 5 tanesinin yolu stabilize olup yaz kış ulaşım açıktır, diğer köylerin yolları toprak olup kısmi ulaşım kapalıdır. İlk okul sayısı 13 olup 5 köyde ilkokul yoktur.

YASTIKTEPE SAĞLIK OCAĞI:

Pasinler ilçesine 10 km. uzaklıkta olup Pasinler ovasının güneyinde Yastiktepe köyünde kurulmuştur. Ocak sahası içerisinde ocak binası, personel lojmanları, öğrenci lojmanı ve kömürlükler bulunmatadır. Yastiktepe sağlık ocağının Yastiktepe köyü hariç 8 köy bulunmaktadır. bunlardan bir tanesinde sağlık evi vardır (Sunak). Ulaşım köylerin 4 ü ile devamlı diğer 4 ü ile sadece yazın yapılmaktadır. Yastiktepe köyünde 1 ortaokul vardır, 9 köyün 6 sında ilkokul olup 3 köyde ilkokul bulunmamaktadır.

YİĞİTTAŞI SAĞLIK OCAĞI:

Yiğittaş sağlık ocağı Erzurum-Pasinler karayolunun Erzurum'dan itibaren 25. kilometresinde, ana yolun 200 metre kuzeyinde Yiğittaş köyünün girişinde yer almakta olup ana yola stabilize bir yolla bağlıdır. Ocak sahası içerisinde ocak binası, personel lojmanları, öğrenci lojmanı, kömürlük ve 1 adet çeşme bulunmaktadır.

Yiğittaş sağlık ocağının yiğittaş köyü hariç 17 köyü vardır. Bunların 2 sinde sağlık evi mevcuttur (Porsuk ve Sorucuk).

Ulaşım; 10 köyün yolu stabilize olup ulaşım yaz kış sağlanmakta 8 köyün yolları toprak olduğundan kısmi ulaşım yapılamamaktadır.

Bu köylerin 1 tanesinde ilkokul olmayıp diğerlerinde ilkokul bulunmaktadır.

a- İklim: Doğu Anadolu'nun en soğuk bölümü üzerinde bulunan bölgemizde şiddetli karasal bir iklim sürmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 5,9°C, ortalama yağış miktarı 476.0 mm. yağışlı gün sayısı 118,5 gün, karla kaplı olduğu gün sayısı 116,5 gün, kar örtüsünün kalınlığı 50 cm. ortalama rüzgar hızı 2,8 M/s dir. (Erzurum 1973 yılı yilğiminden alınmıştır).

b- Ekonomi: Bölgenin ekonomisi başta hayvancılık sonra tarıma dayanmaktadır, halkın ekonomi durumu orta seviyededir.

c- Ulaşım ve haberleşme: 5 sağlık ocağından Köprüköy ve Yastıktepe sağlık ocaklarında telefon mevcut olup diğerlerinde telefon bulunmamaktadır.

Yığıttaş-Köprüköy, Erzurum-Kars karayolu üzerinde kurulmuş olup yol tamamen asfalttır. Yastıktepe ve Büyükdere stabilize yolla Pasinler ilçesine bağlıdır.

d- Eğitim: Eğitim-Araştırma sağlık ocakları bölgesine bağlı köylerde yalnız 57 köyde ilkokul bulunmaktadır. Ancak okul çağındaki çocukların tümü okula gönderilmemektedir ve gönderilenlerde özellikle tarım işlerinin yoğun olduğu dönemlerde okula devam etmemektedirler.

Halkın kültür seviyesi de oldukça düşüktür. Sağlık açısından geleneksel uygulamalara ve inanışlara meyilli olup yeterli sağlık eğitimi yapılmamış olduğundan da sağlık hizmetlerinin yürütülmesine oldukça ilgisizdirler.

Tablo 1- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesi köy sayısı, Hane, nüfus ve okul durumu gösterir dağılım.

Ocak Adı	Köy Sayısı	Hane Sayısı	Nüfus		Okul Sayısı		
			Erkek	Kadın	Toplam	Var	Yok
Büyükdere	14	479	1730	1717	3447	6	8
Köprüköy	15	1055	3863	3680	7543	15	
Yağan	17	1259	4952	4748	9700	13	4
Yastıktepe	9	561	2166	2121	4287	6	3
Yığıttaş	18	941	3290	3191	6481	17	1
Toplam	73	4295	16001	14557	30553	57	16

Tablo 2- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde Nüfusun Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı.

Yaş Grupları	Sağlık Ocakları ve Cinsiyet											
	Büyükdere		Köprüköy		Yağan		Yastıktepe		Yığıttaş		TOPLAM	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
0	19	16	82	49	121	127	75	80	115	114	408	386
1-4	227	211	481	464	581	553	219	185	327	309	1835	1722
5-6	89	101	278	275	415	426	123	129	172	176	1077	1107
7-14	375	380	921	809	1206	1089	501	491	740	687	3743	3456
15-19	129	188	484	422	526	507	220	220	343	355	1702	1692
20-24	163	190	310	311	429	409	212	206	313	294	1427	1410
25-44	341	364	787	869	1060	1054	438	417	725	713	3351	3417
45-64	205	151	434	411	506	471	293	304	436	448	1874	1789
65+	78	63	86	70	106	112	89	89	119	95	478	429
Toplam	1626	1664	3863	3680	4952	4748	2166	2121	3290	3191	15897	15404

IV. 1982 YILI ÇALIŞMALARI

A. SAĞLIK PERSONELİ DURUMU:

Sağlık ocaklarımızda 1982 yılı sonu personel kadrosu 5 hekim, 4 sağlık memuru, 5 hemşire, 9 ebe, 2 tıbbi sekreter, 2 şoför ve 5 hizmetliden ibaret olup yasaların ön gördüğü sağlık ocağı standart kadrosunda bulunması gereken tıbbi sekreter, şoför ve ebeden yoksun olarak hizmetler yürütülmektedir. Mevcut personel kadrosunda da süreklilik olmayıp sık sık değişimler olmaktadır. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma sağlık ocaklarında çalışan personelin 1982 yılı kadrosu tablo 3 de gösterilmiştir.

Tablo: 3- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocaklarında çalışan personelin 1982 yılı durumu ve gezilen muhtarlık sayısı dağılımı.

Personel	Sağlık ocakları, mevcut ve fiilen çalışan personel ve gezilen muhtarlık sayısı												Toplam					
	Bayükdere			Köprüköy			Yağan			Yastıktepe				Yığıttaşı				
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		1	2	3		
Doktor	1	1	51	1	1	55	1	1	35	1	1	41	1	1	61	5	5	243
S.Memuru	1	1	64	1	11	91	1	1	107	1	1	68	1	1	487	5	5	817
Hemşire	1	1	95	1	1	94	1	1	91	1	1	83	1	1	57	5	5	420
Ebe	1	1	125	2	2	174	2	2	174	2	2	184	2	2	238	9	9	895
T.Sekreter							1	1		1	1							
Şoför	1	1		1	1					1	1		1			3		
Hizmetli	1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		5		

1- Mevcut personel sayısı

2- Fiilen çalışan personel

3- Gezilen muhtarlık sayısı

B. SAĞLIK HİZMETLERİ

1- Poliklinik ve laboratuvar hizmetleri:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma sağlık ocaklarında muayene edilen hasta sayısı, yapılan cerrahi müdahale ve kanuni işlemlerle laboratuvar çalışmaları 4 sayılı tabloda gösterilmiştir.

2- Doğum, gebe ve çocuk takibi; Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde 1982 yılında doğum, gebe bebek ve çocuk takip durumu tablo 5 de gösterilmiştir.

Tablo:4- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Poliklinik ve Laboratuvar Çalışmaları Dağılımı.

Poliklinik ve Laboratuvar Çalışmaları	Sağlık Ocakları					Toplam
	Büyükdere	Köprükøy	Yağın	Yastıktepe	Yığıttaşı	
Muayene edilen hasta sayısı	411	579	883	687	531	3071
K. Cerrahi müdahale	—	24	59	45	11	142
Adli rapor	—	3	—	—	1	4
Evlenme muayenesi	—	22	1	—	—	23
Otopsi	—	—	—	3	11	14
İdrar tahlili	—	—	—	5	7	12
Kan tahlili	—	—	—	1	7	8
Dışkı tahlili	—	—	—	—	—	—

Tablo: 5- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde, doğum, gebe, bebek, çocuk takiplerinin dağılımı.

Doğumları yaptıranlar	Sağlık Ocakları					Toplam
	Büyükdere	Köprükøy	Yağın	Yastıktepe	Yığıttaşı	
Hekimlerin yaptırdığı doğumlar	—	—	—	—	—	—
Hemşirenin yaptırdığı doğumlar	—	2	12	—	—	14
Ebenin yaptırdığı doğumlar	48	72	74	56	63	313
Diğer sağlık personelinin yaptırdığı doğumlar	1	12	4	4	12	33
S.P.Y. olmadan yapılan doğumlar	41	42	52	109	157	401
Hemşire ve ebelerin takip ve muayeneleri	718	391	1705	675	656	4145
Gebe	918	368	617	693	1374	3967
Bebek (0-12) ay	2407	377	597	400	1147	4928
Çocuk (1-6) yaş	—	—	—	—	—	—

3- Gebe durumu:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık ocaklarında bir önceki yıldan devreden 884 gebeye ilave olarak 1982 yılı içinde tesbit edilen gebe sayısı 873. Başka bölgeden gelen 28 gebe tesbit edilmiştir. Bunlardan 1982 yılı içinde 776 si doğum 25'i düşük yapmış 105'i bölgeden ayrılmıştır. 2 tanesi ölmüş ve yıl sonunda 877 gebe, 1983 yılına devretmiştir.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık ocakları bölgesinde 1982 yılı gebe durumu tablo 6 da gösterilmiştir.

Tablo: 6- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocaklarında 1982 yılı gebe durumunun dağılımı.

Gebe durumu	Sağlık ocaklarının adı					Toplam
	B.Dere	KöprükÖy	Yağın	Yastiktepe	Yığıttaşı	
Geçen yıldan devreden gebe	222	98	400	60	104	884
Yıl içinde tesbit	172	121	161	177	242	873
Başka B. Gelen	6	3	3	8	8	28
Yıl içinde düşük yapan	3	—	9	3	10	25
Yıl içinde ölen	2	—	—	—	—	2
Yıl içinde doğuran	105	128	142	169	232	776
Bölgeden ayrılan	77	10	4	8	6	105
Yıl sonu gebesi mevcudu	213	84	409	65	106	877

4- Bebek durumu (0-12 aylık):

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık ocakları bölgesinde hemşire ve ebelerin tesbit ve takipleri sonunda belirlenen bebek durumu tablo 7 de gösterilmiştir.

5- Ölümler:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık ocakları bölgesinde 1982 yılı içerisinde toplam 173 ölüm tesbit edilmiştir. Bütün ölenlerin yaş, cins gruplarına göre dağılımı tablo 8 de gösterilmiştir.

Ölümlerin cinsiyet farkı yönünden özellik göstermediği izlenmektedir.

Tablo: 7- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde bebek durumu (0-12 aylık) dağılımı.

Bebek durumu	Sağlık Ocağı Adı					Toplam
	Büyükdere	Köprüköy	Yağan	Yastıktepe	Yığıttaşı	
Geçen yıldan devreden	214	212	206	149	213	944
Başka böl.gelen	—	—	—	2	3	5
Yıl içinde canlı doğan	98	121	142	170	229	760
Yıl içinde ölü doğan	4	7	3	—	4	18
Bölgeden ayrılan	38	10	1	16	42	107
Bebeklikten çıkan	82	72	107	114	161	536
Yıl sonu bebek durumu	205	247	107	153	232	944

Tablo: 8- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde bütün ölenlerin yaş ve cins gruplarına dağılımı.

Yaş Grupları	Sağlık Ocakları ve Cinsiyet											
	Büyükdere		Köprüköy		Yağan		Yastıktepe		Yığıttaşı		TOPLAM	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
0—	11	5	3	8	6	4	22	15	22	19	64	51
1—4	1	—	—	—	—	—	3	5	1	3	5	8
5—6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
7—14	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
15—24	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
25—44	—	—	1	—	—	—	—	4	—	—	1	4
45—64	1	1	4	—	1	1	1	3	4	4	11	9
65+	1	4	2	1	—	—	3	1	3	1	9	7

6- Hastalıklar:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocaklarında bildirimi zorunlu hastalıklar dışında kalan hastalıklara tutulanların hastalık gruplarına dağılımı tablo 9 da gösterilmiştir.

Tablo: 9- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Dışında Kalan Hastalıklara Tutulanların Hastalık Gruplarına Dağılımı.

Sağlık ocağı adı	HASTALIK KODU																	Toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Büyükdere	165	14	18	4	—	—	60	10	16	—	—	11	—	1	—	2	1	301
Köprüköy	94	1	11	23	3	93	41	193	108	24	31	78	35	2	13	4	2	756
Yağan	69	1	6	23	3	108	33	237	118	38	25	125	34	3	5	—	6	830
Yastıktepe	49	1	45	3	21	41	27	96	160	39	15	40	51	—	6	—	12	666
Yığıttaşı	65	2	9	4	2	46	28	118	61	28	2	65	20	1	29	5	8	493
Toplam	442	19	89	57	29	288	189	654	463	129	73	318	140	7	53	11	29	3046

Toplam 148 hasta ise bildirim zorunlu hastalığa tutulmuş olup dağılımı şöyledir:

HASTALIK ADI	OLGU SAYISI
Şüpheli ısırik	1
Viral hepatit	1+4
Para tifo (salmonella)	1+1
Akut gastro enterit	1+53
Tüberküloz	1
Gale	85
Toplam	148

Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde mevcut sosyal hastalıkların dağılımı tablo 10 da gösterilmiştir.

Tablo: 10- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde Sosyal Hastalıklara Tutulanların Dağılımı

Sosyal Hastalık	SAĞLIK OCAĞI ADI												Toplam				
	Büyükdere			Köprüköy			Yağan			Yastıktepe			Yığıttaşı			Toplam	
	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen	Halén tedavi edilen	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen	Halén tedavi edilen	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen	Halén tedavi edilen	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen	Halén tedavi edilen	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen	Halén tedavi edilen	1981 den devir eden	1982 de tesbit edilen
T.Küloz	2	7	7	—	7	28	—	28	3	—	3	4	1	1	44	1	41
Frengi	1	1	1	—	1	1	—	1	—	(1)	2	1	1	6	1	4	
Lepra	—	—	—	2	2	5	—	5	3	—	2	—	—	8	2	9	
Trahom	—	—	—	170	77	247	167	127	294	—	—	136	38	174	473	242	715
Sitirna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

7- Çevre Sağlığı Hizmetleri:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde sunulan çevre sağlığı hizmetleri tablo: 11 de gösterilmiştir.

NOT: Çevre sağlığı tablosu ek 1 de sunulmuştur.

Tablo: 11- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde bağışıklama hizmetlerinin dağılımı.

Aşılar:	Genel	0	1-4	5-6	7-14	Toplam
		1	2	3	4	
Nüfus		759	3119	1994	6444	12314
Kızamık	Tam aşı.	21	1175	135	11	1358
Polio	" "	255	53	—	—	308
	Rapel	18	859	11	171	1059
B.D.T.	Tal aşı.	411	76	—	—	487
	Rapel	16	579	—	—	595
DT.	Tam aşı.	—	—	410	405	815
T.D.T.	" "	—	—	—	—	—
Tetanoz	Tam aşı	—	153	139	157	419
Toplam		721	2747	695	744	5071

9. Halk Sağlığı Eğitimi:

Tablo: 12- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları bölgesinde halk sağlığı eğitimi çalışmalarının eğitim yapan sağlık personeline göre dağılımı.

Sağlık Ocağı	EĞİTİM YAPAN											
	DOKTOR			SAĞLIK MEMURU				HEMŞİRE			EBE	
Adı	Fert sayısı	Grup sayısı	Grup eğ. gören sayısı	Fert sayısı	Grup sayısı	Grup eğ. gören sayısı	Fert sayısı	Grup sayısı	Grup eğ. gören sayısı	Fert sayısı	Grup sayısı	Grup eğ. gören sayısı
Büyükdere	377	61	298	329	96	657	757	95	669	1644	243	1721
Köprüköy	856	86	1220	579	124	4036	599	153	1878	739	223	2005
Yağan	399	116	925	389	122	1216	369	121	849	594	177	1340
Yastiktepe	687	28	397	808	84	604	736	148	904	1188	226	2814
Yığıttaş	654	11	265	735	24	195	815	16	126	3150	152	1111
Toplam	2973	302	3105	2855	450	6708	3276	533	4420	7270	1021	8991

Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları

I-GIDA MADDELERİ

GIDA MADDELERİ	Müayene		Bakt. - Kim. tahlil	
	sayısı	Numune sayısı	Uygun değil	
Etiler, Etlü maddeler				
Yağlar				
Sütler, Sütlü maddeler				
Unlar, Unlu maddeler				
Şekerler, Şekerli maddeler				
Alkollü, Alkolsüz içkiler				
Ambalaj maddeleri				
TOPLAM				

İMAL YERLERİ	Sayısı	Kontrol edilen	Uygun değil
Et, balık ve namulleri			
Bitkisel ve Hayvansal yağlar			
Süt ve Sütlü mamuller	3	2	1
Un ve Unlu mamuller			
Konserveler			
Alkollü ve Alkolsüz içkiler			
Fırınlar	1	1	
TOPLAM	4	3	1

III-G. SİHİH KURUMLAR

Kurumlar	III	II	I
	Sınıf	Sınıf	Sınıf
Sayısı			
Yeni açılan			
Toplam			
Kontrol edilen			
Uygun değil			

JV-GIDA SATIŞI VE HALK SAĞLIĞININ KORUNMASI İLE İLGİLİ DİĞER YERLER

YERLER	GIDA SATIŞ YERLERİ					HALK SAĞLIĞI İLE İLGİLİ DİĞER YERLER						
	Bakkal, Manav	Kasap	Hâl Pazar	Seyyar Satıcı	Çayhane, Meçrubat	Lokanta, Pastane	Otel Han	Hamam, Banyo	Kaplıca, Plaj	Uniumi yerler	Mesken- ler	Çöpük ve Gübrelik
Sayısı	54	1			64	1	7	8	1	10	11	12
Kontrol edilen	54	1			4	1			1		1054	1112
Uygun değil	11	1				1					311	592

V - S U L A R

S U L A R	Jçme - Kullanma (şebekle suyu)	Kaynak	Kuyu	Sarnıç	Nehir, Dere	Su havuzu, Rezervuar	Gül, Deniz	TOPLAM	Helâ Uygun, değil	Sayısı
Bakteriyolojik tahlil	43							43		
Kimyasal tahlil	90							10		1
Klorlanmalar								7		
Fiziksel müayene	7							2		
İslâh edilenler	2	4						29		
								1		

Dolduran kurumun adı :

Sorumlu hekimin adı : Soyadı

Tablu: 13- Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Araştırma Sağlık Ocakları Bölgesinde Grup Eğitimi Seanslarına Dağılımı.

Sağlık Ocağı Adı	KONULARIN KODU												Toplam
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Büyükdere	40	1	37	6	66	12	75	39	49	12	3	3	339
Köprüköy	86	31	55	56	83	24	85	39	20	123	22	12	656
Yağan	33	26	33	39	123	52	81	60	60	15	11	3	536
Yastıktepe	48	1	59	24	98	1	111	—	1	80	—	5	428
Yığıtaşı	32	4	2	—	27	14	54	10	42	13	—	5	203
Toplam	239	63	182	125	397	103	406	148	172	263	36	28	2162

IV. SONUÇ:

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Eğitim-Araştırma Sağlık ocakları bölgesi sağlık ocaklarında 1982 yılı ortası nüfus 30558'dir. Tüm bölge halkı 70 köydeki 4295 hanede barınmaktadır. Barınaklar ve çevre koşulları genellikle sağlığa uygun değildir.

Sağlık ocaklarının 1982 yılı personel kadrosu;

Hekim 5, Sağlık memuru 5, Hemşire 5, Ebe 9, Tıbbi sekreter 2, şoför 3, hizmetli 5 den ibarettir. Kadro eksikliği yanında personelin sürekli değişimi hizmetlerin aksamasına neden olmaktadır.

Sağlık ocaklarında gezilen muharlık sayısı 1975 dir. Ulaşım ve mevsim koşullarının elverişsizliği ile beraber akaryakıt yetersizliğide gezileri olumsuz yönde etkilemiştir.

Ocaklarda ve köy gezilerinde 3071 kişi muayene edilmiştir. Bu muayene edilenlerden 34 kişiye tanıyı kesinleştirmek için laboratuvar tetkiki yapılmıştır.

Yıl içinde 761 doğum olayı olmuş bunlardan 14 tanesi hemşire 313 ü ebe, 33 ü diğer sağlık personeli yardımı ile 401 ide sağlık personeli yardımı olmadan doğum yapmıştır.

Bölgede ferdi ve gruplar halinde sağlık eğitimi yapılan kişi sayısı 31608'dir. Çocuk sağlığı, bulaşıcı hastalıklardan korunma ve aşılama ile nüfus planlaması konularına öncelikle yer verildiği görülmektedir.

Bölgede çevre sağlığı hizmetleri istenilen düzeye ulaştırılamamıştır. Bölge halkının sosyo ekonomik kültürel özellikleri yanında personel eğitimi ve denetim yetersizliğide bu sonuca yol açmıştır.

Sağlık düzeyi ölçütleri:

1982 yılı için hesaplanan değişik sağlık ölçütleri tablo 14 de gösterilmiştir.

Tablo: 14- Ölüm, doğum hızını gösterir tablo

Kaba doğum hızı	binde 24.9
Genel doğurganlık hızı	binde 116.7
Bebek ölüm hızı	binde 142.1
Kaba ölüm hızı	binde 5.6
Cinse özel ölüm hızı	Erkek-binde 5.9, Kadın-binde 5.12
Yaşa özel ölüm hızı	0-4 yaş grubu binde 27.12, 45 ve + yaş grubu binde 7.8

Survey of the Educational Health Units of Atatürk University Medical School Working About Some Health Problems

Summary:

In this study we have tried to find some knowledges which are conncted with our field about Population, Mortality rates, and others during the year 1982.

In there four disirctis, we have found that Fertility rate is 116.7 (Per 1000), Crud birth rate is 24.9 (Per 1000), İnfant mortalityrte is 142.1 (Per 1000), Crud death rate is 5.6 (Per 1000).